

NT2 HULPBOEKJE

Marja Paalman

**Oefeningen en correcties
de woordvolgorde
van het Nederlands**

voor anderstaligen

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Oefeningen 1 t/m 20	3
Oefening 1	3
Oefening 2	3
Oefening 3	4
Oefening 4	4
Oefening 5	4
Oefening 6	5
Oefening 7	6
Oefening 8	6
Oefening 9	7
Oefening 10	8
Oefening 13	10
Oefening 14	10
Oefening 15	11
Oefening 16	12
Oefening 17	13
Oefening 18	13
Oefening 19	14
Oefening 20	14
<u>Correctie van de oefeningen 1 t/m 20 .....</u>	<u>16</u>
Correctie oefening 1	16
Correctie oefening 2	16
Correctie oefening 3	16
Correctie oefening 4	17
Correctie oefening 5	17
Correctie oefening 6	17
Correctie oefening 7	18
Correctie oefening 8	18
Correctie oefening 9	18
Correctie oefening 10	19
Correctie oefening 11	19
Correctie oefening 12	20
Correctie oefening 13	20
Correctie oefening 14	20
Correctie oefening 15	21
Correctie oefening 16	22
Correctie oefening 17	22
Correctie oefening 18	23
Correctie oefening 19	23
Correctie oefening 20	23

Oefeningen 1 t/m 20

Oefening 1

Onderstreep de persoonsvorm; zet haakjes om de andere werkwoorden.

Controleer op twee manieren (1. verander de tijd, 2. verander het onderwerp van enkelvoud in meervoud of andersom)

Zin 1. is een voorbeeld.

Wil jij de fiets in de schuur (zetten)? (*Wilde* jij de fiets in de schuur zetten? / Willen *jullie* de fiets in de schuur zetten?)

Het andere werkwoord *zetten* blijft hetzelfde, de vorm verandert niet. *Zetten* is dus geen persoonsvorm.

1. Wij hebben op school een studiecentrum.
2. Ik heb de brief op de computer uitgewerkt.
3. In de buurt van ons huis staan een moskee en een kerk.
4. Je hebt je haar toch laten knippen!
5. Zij is vandaag naar de markt geweest.
6. Mijn huis staat in het centrum.
7. Deze lessen leren je de persoonsvorm te vinden.
8. Zij zouden de boeken meebrengen.
9. Hij haastte zich voor de bus.
10. Natuurlijk leer je zo beter Nederlands schrijven.
11. Over een half uur neem ik pauze.
12. Ik heb nu de laatste persoonsvorm van deze les gevonden.

Oefening 2

Onderstreep het onderwerp en de persoonsvorm; zet haakjes om de andere werkwoorden/werkwoordvormen.

Controleer op twee manieren (zie oefening 1)

De eerste zin is een voorbeeld.

1. Waarom moet ik dat elke keer (herhalen)?
2. In het begin van de lente ben ik hier gekomen.
3. In de herfst vallen de bladeren van de bomen.
4. Ga je eerst je huiswerk maken?
5. Kunt u mij de weg naar het station vertellen?
6. Deze muziek klinkt mij vals in de oren.
7. Je mag hier nergens roken.
8. Mustafa heeft de burens over de problemen verteld.
9. Ben jij gisteren nog naar de dokter geweest?
10. Het waait behoorlijk vandaag.
11. Er stond vanmorgen een enorme file voor de Coentunnel.
12. Mijn oma is vorige week dinsdag overleden.

Oefening 3

Noteer 1 voor onderwerp, 2 voor persoonsvorm, 3 voor ander zinsdeel, 4 voor ander werkwoord.

1. De cursisten van groep twee ( ) beginnen ( ) om 13.00 uur ( ).
2. Aicha en Arnold ( ) hebben ( ) gisteren ( ) bij ons ( ) gegeten ( ).
3. De kat ( ) is ( ) op de tafel ( ) gesprongen ( ).
4. Dit ( ) is ( ) de vierde zin ( ).
5. Ik ( ) heb ( ) veel te veel ( ) gegeten ( ).
6. U ( ) kunt ( ) in de wachtkamer ( ) gaan ( ) zitten ( ).

Oefening 4

Zet de volgende zinsdelen in de goede volgorde. Begin bij de hoofdletter.

1. heb – drie weken geleden – Ik – gekocht – een paar schoenen
2. thuis – Ik – heb – uitgepakt – de schoenen
3. Ik – kleurverschil – zag – tussen beide schoenen
4. teruggegaan – naar de winkel – de volgende dag – Ik – ben
5. graag – Ik – ruilen – wilde – de schoenen
6. De schoenen – afgeprijsd – waren
7. daarom – Ik – niet – ruilen – kon – ze
8. kreeg – ook – Ik – geen – geld – terug
9. nu – Ik – moet – lopen – met – twee verschillende schoenen

Oefening 5

Je gaat de woordvolgorde bij **inversie** oefenen.

De a-zinnen staan in de gebruikelijke woordvolgorde (1. onderwerp – 2. persoonsvorm).
Zet de b-zinnen in de goede volgorde.

Zin 1 is een voorbeeld.

- 1a. Ik heb gisteren een nieuwe fiets gekocht.
- 1b. Gisteren heb ik een nieuwe fiets gekocht.

- 2a. We gaan volgende maand met fietsvakantie.
- 2b. Volgende maand .....

- 3a. Ik wil dan een goede fiets hebben.
- 3b. Dan .....

- 4a. Ik wilde mijn oude fiets inruilen.
- 4b. Mijn oude fiets .....

- 5a. De fietsenman wilde maar 50 euro voor de oude fiets geven.
 5b. Voor de oude fiets .....
- 6a. Ik vond dat veel te weinig.
 6b. Dat .....
- 7a. Ik ga nu een advertentie op Marktplaats zetten.
 7b. Nu .....
- 8a. Ik wil in elk geval 100 euro voor mijn oude fiets hebben.
 8b. In elk geval .....
- 9a. Ik houd de fiets anders zelf.
 9b. Anders .....
- 10a. Ik gebruik mijn oude fiets dan als stadsfiets.
 10b. Dan .....

Oefening 6

Zoek eerst de persoonsvorm en zet in de goede volgorde. Begin bij de hoofdletter. Denk aan de inversieregel!

1. geweest - drie weken - Jan en Latifa - met vakantie - zijn - naar Spanje
2. Gisteren - ik - gekocht - heb - een Nederlands woordenboek.
3. bij de dokter - zijn - ik - Om elf uur - moet
4. wil - op bezoek - ik - Vanavond - bij mijn ouders - gaan
5. zal - Ik - de lege flessen - brengen - naar de melkboer
6. De trein naar Parijs - 20 minuten vertraging - heeft - gehad
7. In dit restaurant - de koffie - lekker en goedkoop - is
8. je - Ben - geweest - in Amsterdam - wel eens?
9. een paar dagen - Ik - met vrienden - ga - naar Brussel
10. Zullen - gaan - we - volgende week vrijdag - naar het zwembad?
11. gestaan - Gisteravond - de advertentie - heeft - in de krant
12. aannemen - zal - voor je - wel - Ik - de boodschap

Oefening 7

Corrigeer de inversiefouten in de volgende tekst

Het buurthuis van Marlene en Fatma

Sinds vorig jaar Marlene en Fatma wonen in de stad.

.....
Dichtbij hun huis is een buurthuis.

.....
Bijna elke dag ze gaan naar het buurthuis.

.....
Er zijn een bibliotheek en een disco.

.....
In de bibliotheek ze lezen.

.....
Soms gaan ze naar de disco.

.....
Ook ze doen er een cursus Nederlands.

.....
Soms ze gaan naar het buurthuis.

.....
Dan ze gezellig praten met anderen.

Oefening 8

Corrigeer de inversiefouten in de volgende tekst

Vakantie-aanbieding!

Hier in Spanje de aarde is rood van kleur.

.....
Hier Toledo ligt.

.....
In de middeleeuwen Toledo was de hoofdstad van Spanje.

.....
Zonder twijfel Toledo is één van de steden met de meeste monumenten.

.....
In deze stad vindt u de fijne technieken van de Oosterse cultuur.

.....
Natuurlijk u bewondert ook de schilderijen van El Greco.

.....
Voor informatie u kunt bellen naar het Spaans Verkeersbureau in Den Haag, tel. 070-3465900.

Graag wij vertellen u meer over onze vakantie-aanbiedingen.

.....
Natuurlijk u kunt ook direct boeken via onze website.
.....

Oefening 9

Maak een goede zin met het werkwoord dat ervoor staat. Let op de plaats van de persoonsvorm en de scheidbare delen. Let op! De zinnen staan in de o.t.t., v.t.t., of in de o.t.t.t.

Eerst volgt een voorbeeld.

Voorbeeld:

afspreken   wij - hebben - een datum >   Wij hebben een datum afgesproken.

1. bijhouden   ik - dit tempo – niet – kan
.....

2. binnenkomen   de man - de kamer – is
.....

3. meenemen   wij – voor je - een boek – van de bibliotheek
.....

4. mededelen   wij – gisteren - hebben - u – dit
.....

5. nadenken   je – over de vraag - heb - wel – goed ?
.....

6. neerzetten   u - het glas – hier – maar !
.....

7. opstaan   wij - willen - om zeven uur – morgen
.....

8. tegenhouden   de politie - heeft - de actievoerders
.....

9. terugbrengen   de kinderen – zullen – het speelgoed – straks
.....

10. uitnodigen   zij – op haar verjaardag - heeft – al haar vrienden
.....

11. aanpakken   die tas – voor mij - even !
.....

12. dichtdoen   u - de ramen - alstublieft !
.....

13. innemen   drie maal daags – moet - deze medicijnen – u
.....

14. opruimen   heeft - de werkster – het hele huis – in één ochtend
.....

15. tegenkomen   is – hem – tijdens het concert – gisteravond - mijn zoon
.....

Oefening 10

Verbind de hoofdzinnen met het verbindingswoord dat ervoor staat.

Zin 1 is een voorbeeld.

1. want   Het is stil op straat. Er is een voetbalwedstrijd.
                      Het is stil op straat, want er is een voetbalwedstrijd.
2. maar   De wedstrijd is om negen uur begonnen.
                      Ik heb nog geen tijd gehad om te kijken.
3. en   Ligt je broer al lang in het ziekenhuis?
                      Is hij al lang ziek?
4. maar   Ik zal proberen te komen.
                      Ik beloof niets.
5. en   Maria dekt de tafel.
                      Alberto kookt het eten.
6. want   Ik heb niet veel geld.
                      Ik heb teveel uitgegeven.
7. maar   Ik moet eigenlijk boodschappen doen.
                      Ik heb geen zin om met dit weer naar buiten te gaan.
8. of   Volgende week krijg ik een flat.
                      Volgende week krijg ik een huis.
                      (Welke zinsdelen laat je in het tweede deel van de zin weg?)

Oefening 11

Verbind de hoofdzinnen a en b (en c en/of d). Kies zelf de nevenschikkende voegwoorden.

Zin 1 is een voorbeeld.

1.   Waarom is hij niet op school?
- 1a.   Hij is ziek.
- 1b.   Hij heeft geen zin.

Hij is ziek, of hij heeft geen zin.

2.   Wat ga je vanavond doen?
- 2a.   Ik ga om 6 uur in een restaurant eten.
- 2b.   Daarna ga ik naar de bioscoop.

- 3a. Wil je me even helpen?
 3b. Ik wil het wel.
 3c. Ik kan het niet.
 3d. Ik heb geen tijd.
4. Wie komen er vanavond op bezoek?
 4a. Piet zou komen.
 4b. Maria zou komen. (Wat kun je weglaten en wat moet je dan veranderen?)
 4c. Piet komt alleen.
 4d. Ze hebben geen babysit.
5. We gaan volgende week een weekend weg.
 5a. We nemen de hond mee.
 5b. De kat blijft thuis.
6. Jij hebt het altijd druk.
 6a. Je komt thuis.
 6b. Je gaat weg.

Oefening 12

Verbind de hoofdzinnen met elkaar. Gebruik de werkwoorden die ervoor staan. Pas de werkwoordsvorm aan. Let op de plaats van de persoonsvorm. Let op of het werkwoord *scheidbaar* is of *niet*.

Eerst volgt een voorbeeld.

veranderen/opruimen	Ze - de woonkamer - heeft /en / ze - heeft - de kast Ze heeft de woonkamer veranderd en ze heeft de kast opgeruimd.
1. bestellen/uitdelen	heeft - Afshin - een taart /maar / bij de koffie - gaat - hij – pas
2. gebruiken/willen	u – in de koffie – melk /of / u - liever - room?
3. sturen/overhouden	elke maand – naar mijn familie - ik – geld /en / ik – toch - voor mijzelf voldoende
4. insturen/beloven	de formulieren - ik – heb / want / ik – dat – heb – hem
5. afspreken/kom	zullen – morgen – bij mij thuis – we / of / bij mij – je?
6. maken/ontmoedigen	ik – in de oefening – heb – veel fouten / maar / laat – ik – niet - me
7. herhalen/begrijpen	u – de vraag – wilt / want / ik – u – niet
8. aanzetten/opsteken	Ali – de televisie / en / een sigaret - hij
9. ontploffen/opbellen	bij de burens – het fornuis – is / maar / hebben – ze – direct - de brandweer
10. gebeuren/aanschaffen	er – geen ernstige ongelukken – zijn / maar / ze – wel – hebben – een nieuw fornuis

Oefening 13

Zoek alle persoonsvormen. Onderstreep de hoofdzinnen. Welke hoofdzinnen hebben inversie?

1. Ze gaat vroeg naar bed, omdat ze heel moe is.
2. Als je iets wilt weten, kun je het aan me vragen.
3. Zij krijgt een cadeau, omdat ze jarig is.
4. Ik heb lang gedacht dat ik geen Nederlands zou leren.
5. Voordat ik wegga, moet ik nog de afwas doen.
6. Ik wacht net zo lang totdat hij mij opbelt.
7. Voordat de les begint, drink ik eerst nog een kopje koffie.
8. Als je ziek bent, moet je de dokter bellen.
9. Omdat zijn auto fout geparkeerd staat, krijgt hij een boete.
10. Doordat de trein te laat kwam, had ik vertraging.
11. Als er een mooie film op de t.v. is, gaan we kijken.
12. Ik ga niet naar dat feest, omdat ik hoofdpijn heb.
13. Als je een aspirientje neemt, dan gaat de hoofdpijn over.
14. Nadat ik in de tuin heb gewerkt, neem ik een douche.

Oefening 14

Maak de zin af. Let op! Nevenschikking of onderschikking.
De eerste zin is een voorbeeld.

1. Hij eet altijd drie boterhammen met jam, als hij naar school gaat.
2. Hij zet zijn fiets op slot, zodat
3. Je moet me even helpen, voordat
4. Ismet doet de boodschappen wel, maar
5. Toen de brand geblust was,
6. Meestal ben ik 's ochtends wakker, voordat
7. Omdat Dede gisteren veel te laat naar bed ging,
8. Ik haastte me, omdat
9. Ondanks dat we goed gevoetbald hebben,
10. Eerst maakt Dung zijn huiswerk en daarna
11. We hebben veel plezier gehad en
15. Ik had hem gewaarschuwd dat
16. De jongens moesten vreselijk lachen toen
17. We gaan met de auto of
18. Dogan schrok heel erg toen
19. Ik heb lang geslapen, zodat
20. Dragan moet naar de tandarts, want
21. Kunt u mij zeggen of

Oefening 15

Voeg de volgende zinnen op twee manieren samen. Gebruik het voegwoord dat ervoor staat. Eerst volgt een voorbeeld.

(omdat) Ik ga samen met een vriendin naar Amerika.
Ik wil niet alleen gaan.

of: Ik ga samen met een vriendin naar Amerika, *omdat* ik niet alleen wil gaan.

Omdat ik niet alleen wil gaan, ga ik samen met een vriendin naar Amerika.
(inversie in de hoofdzin!)

1. (omdat) Het wordt heel druk op straat.
Het is spitsuur.
2. (hoewel) Hij heeft hoofdpijn.
Hij gaat toch naar het feest.
3. (voordat) Ze helpt haar kinderen met hun huiswerk.
Ze maakt haar eigen huiswerk.
4. (terwijl) Mijn moeder kijkt naar de televisie.
Zij breidt een trui voor mij.
5. (zolang) Mijn familie logeert bij mij.
Ik kan geen afspraak met je maken.
6. (als) Je hebt nog geen rijbewijs.
Je mag niet rijden.
7. (doordat) Ik kwam te laat.
De trein had vertraging.
8. (hoewel) De voorstelling was afgelopen.
Iedereen bleef zitten.
9. (sinds) Ik heb een auto.
Ik reis veel meer.
10. (mits) Je krijgt nu een koekje.
Je eet straks je eten op.
11. (nadat) Ik heb in de tuin gewerkt.
Ik heb altijd pijn in mijn rug.
12. (in geval) U bent ziek
U moet de dokter bellen.

13. (zodra) Ik weet het resultaat.
Ik bel je op.
14. (dat) Hij heeft (het) mij beloofd.
Hij zal mij morgen bellen.
15. (naarmate) De dagen worden korter.
Het wordt steeds kouder.
16. (daar) De lessen gingen niet door.
Er waren te weinig aanmeldingen.
17. (of) Zij vroeg zich af:
“Klopt dat wel?”

Oefening 16

Maak de zin af. Eerst volgt een voorbeeld.

- waarom   Waarom heb je geen huiswerk gemaakt?
Vertel eens *waarom* je geen huiswerk hebt gemaakt.
1. wat   Wat gaan we in het open leercentrum doen?
Weet jij wat .....
2. waar   Waar is het station?
Een momentje, ik moet even nadenken *waar* .....
3. hoe   Hoe schrijf je dat woord?
Kun je me zeggen *hoe* .....
4. waarom   Waarom vraag je me dat?
Waarom je me dat vraagt, ...
5. hoeveel   Hoeveel huur betaal jij voor je woning?
Hoeveel huur ik voor mijn woning betaal, ...
6. welk(e)   Welk t.v. programma vind jij het leukst?
Zeg eens *welk* t.v. programma .....
7. wie   Wie heeft je die onzin verteld?
Ik zou graag willen weten *wie* .....
8. van wie   Van wie heeft Rachida dat horloge gekregen?
Van wie Rachida dat horloge gekregen heeft, ...

9. waaraan Waaraan heb ik dit cadeau te danken?
Ik vraag me af waaraan .....

Oefening 17

Hoofdzin/bijzin

Onderstreep het onderwerp en de persoonsvorm. Op welke plaats in de zin staat de persoonsvorm? Zet haakjes om de andere werkwoorden. Let ook op de voegwoorden. Is de zin een hoofdzin (wel of niet met inversie) of een bijzin?

1. Omdat het al weken regent, staat het water in de gracht heel hoog.
2. Bij ons staat er water in de kelder en ook bij de burens staat de kelder blank.
3. Ik heb de bloemen, die ik vorige week gekregen heb, weggegooid. Ze waren dood.
4. De man verdiende een hoog salaris, maar hij werkte niet erg hard.
5. Mijn zoon wilde op voetballen, zodat ik weer geld aan voetbalkleding moest uitgeven.
6. Aangezien ze erg slordig was, maakte ze veel fouten.
7. Jamila heeft met de buurvrouw, die vorige week naast ons is komen wonen, kennis gemaakt.
8. Bij ons op school ontstaan heel wat relaties.
9. Ludmilla, die bijna dagelijks in de tuin werkt, neemt tomaten voor mij mee.
10. Hij riep: "Ik kom eraan."
11. Als je iets heel graag wilt, dan lukt het ook meestal wel.
12. Er waren het afgelopen jaar weer meer treinreizigers en er waren nog meer vertragingen.
13. "Als je nu niet je mond houdt, ga dan de klas maar uit", riep de docent boos.
14. Ik vraag me af of je wel gelijk hebt.
15. Je kunt nu nog wel even weggaan, maar je moet om zeven uur thuis zijn.
16. Omdat ik denk dat je het nu wel weet, is dit de laatste oefenzin.

Oefening 18

Werkwoordsvormen en woordvolgorde

Hier volgt een aantal moppen. De werkwoorden die je moet gebruiken, staan tussen haakjes. Zet ze in de goede vorm op je juiste plaats in de zin. Gebruik de verleden tijd. De andere woorden vormen het verhaaltje.

Een lekker biertje!

gebeuren	Het volgende verhaal - in een cafeetje.
hebben/bestellen	Een gast - een glaasje bier - maar - even later
moeten	hij - naar het toilet.
vinden	Hij - het - vervelend - dat
achterblijven	zijn bier - alleen - op de tafel - want
bang zijn	hij - dat
zullen/opdrinken	iemand anders - het bier
leggen	Daarom - hij - een briefje - bij zijn glas - en
schrijven	op het briefje:
hebben/spugen	“Ik - erin.”
gaan	Met een gerust hart - hij - naar de w.c.
terugkomen/zijn	Toen - hij - , - zijn glas - nog net zo vol - maar
hebben/schrijven	op het briefje - iemand - erbij: “Ik ook.”

Oefening 19

Doe hetzelfde als boven, maar nu in de tegenwoordige tijd.

De trein van drie uur

(wandelen)	Een wandelaar - over een landweggetje en
(tegenkomen)	- een boer - .
(lopen)	“Als - ik - hier - recht door de wei -
(halen)	- ik - de trein van drie uur - dan nog?”,
(vragen)	- hij - aan de boer - .
(antwoorden)	“Zeker meneer”, - de boer - , “en - als -
(tegenkomen)	- u - toevallig - de stier - ,dan -
(halen)	- u - de trein van twee uur - ook nog wel - .”

Oefening 20

Maak de volgende zinnen ontkennend. Eerst volgt een voorbeeld.

Ik wil hem morgen zien.

Ik wil hem morgen niet zien.

1. Ik ben naar die film in Cinema geweest.

1a. Ik ben .....

2. Zij is bij de kapper in het centrum geweest.
2a. Zij is .....
3. Ze zeggen dat Mustafa en Maria volgende week trouwen.
3a. Ze zeggen dat .....
4. Ik denk dat het morgen gaat sneeuwen.
4a. Ik denk dat .....
5. Ik weet zeker dat Carlos mijn fiets heeft meegenomen.
5a. Ik weet zeker dat .....
6. De winkels zijn morgen gesloten.
6a. De winkels .....
7. Ajax heeft de laatste wedstrijd gewonnen.
7a. Ajax heeft .....
8. Sinds een paar weken eet ik veel.
8a. Sinds .....
9. In het dorp waar ik woon, is het druk.
9a. In het dorp .....
10. Wil jij beweren dat ik in Alkmaar woon.
10a. Wil jij .....

Correctie van de oefeningen 1 t/m 20

Correctie oefening 1

1. Wij hebben op school een studiecentrum.
2. Ik heb de brief op de computer (uitgewerkt).
3. In de buurt van ons huis staan een moskee en een kerk.
4. Je hebt je haar toch (laten) (knippen)!
5. Zij is vandaag naar de markt (geweest).
6. Mijn huis staat in het centrum.
7. Deze lessen leren je de persoonsvorm te (vinden).
8. Zij zouden de boeken (meebrengen).
9. Hij haastte zich voor de bus.
10. Natuurlijk leer je zo beter Nederlands (schrijven).
11. Over een half uur neem ik pauze.
12. Ik heb nu de laatste persoonsvorm van deze les (gevonden).

Correctie oefening 2

1. Waarom moet ik dat elke keer (herhalen)?
2. In het begin van de lente ben ik hier (gekomen).
3. In de herfst vallen de bladeren van de bomen.
4. Ga je eerst je huiswerk (maken)?
5. Kunt u mij de weg naar het station (vertellen)?
6. Deze muziek klinkt mij vals in de oren.
7. Je mag hier nergens (roken).
8. Mustafa heeft de burens over de problemen (verteld).
9. Ben jij gisteren nog naar de dokter (geweest)?
10. Het waait behoorlijk vandaag.
11. Er stond vanmorgen een enorme file voor de Coentunnel.
12. Mijn oma is vorige week dinsdag (overleden).

Correctie oefening 3

1. De cursisten van groep twee (1) beginnen (2) om 13.00 uur (3).
2. Aicha en Arnold (1) hebben (2) gisteren (3) bij ons (3) gegeten (4).
3. De kat (1) is (2) op de tafel (3) gesprongen (4).
4. Dit (1) is (2) de vierde zin (3).
5. Ik (1) heb (2) veel te veel (3) gegeten (4).
6. U (1) kunt (2) in de wachtkamer (3) gaan (4) zitten (4).

Correctie oefening 4

1. Ik heb drie weken geleden een paar schoenen gekocht.
2. Ik heb de schoenen thuis uitgepakt. / Ik heb thuis de schoenen uitgepakt.
3. Ik zag kleurverschil tussen beide schoenen./Ik zag tussen beide schoenen kleurverschil.
4. Ik ben de volgende dag naar de winkel teruggegaan.
5. Ik wilde de schoenen graag ruilen.
6. De schoenen waren afgeprijsd.
7. Ik kon ze daarom niet ruilen.
8. Ik kreeg ook geen geld terug.
9. Ik moet nu met twee verschillende schoenen lopen.

Correctie oefening 5

- 2a. We gaan volgende maand met fietsvakantie.
- 2b. Volgende maand gaan we met fietsvakantie.
- 3a. Ik wil dan een goede fiets hebben.
- 3b. Dan wil ik een goede fiets hebben.
- 4a. Ik wilde mijn oude fiets inruilen.
- 4b. Mijn oude fiets wilde ik inruilen.
- 5a. De fietsenman wilde maar 50 euro voor de oude fiets geven.
- 5b. Voor de oude fiets wilde de fietsenman maar 50 euro geven.
- 6a. Ik vond dat veel te weinig.
- 6b. Dat vond ik veel te weinig.
- 7a. Ik ga nu een advertentie op Marktplaats zetten.
- 7b. Nu ga ik een advertentie op Marktplaats zetten.
- 8a. Ik wil in elk geval 100 euro voor mijn oude fiets hebben.
- 8b. In elk geval wil ik 100 euro voor mijn oude fiets hebben.
- 9a. Ik houd de fiets anders zelf.
- 9b. Anders houd ik de fiets zelf.
- 10a. Ik gebruik mijn oude fiets dan als stadsfiets.
- 10b. Dan gebruik ik mijn oude fiets als stadsfiets.

Correctie oefening 6

1. Jan en Latifa zijn drie weken met vakantie naar Spanje geweest.
2. Gisteren heb ik een Nederlands woordenboek gekocht.
3. Om elf uur moet ik bij de dokter zijn.
4. Vanavond wil ik bij mijn ouders op bezoek gaan.
5. Ik zal de lege flessen naar de melkboer brengen.
6. De trein naar Parijs heeft 20 minuten vertraging gehad.
7. In dit restaurant is de koffie lekker en goedkoop.
8. Ben je wel eens in Amsterdam geweest?
9. Ik ga een paar dagen met vrienden naar Brussel./ Ik ga met vrienden een paar dagen naar Brussel. / Ik ga een paar dagen naar Brussel met vrienden.

10. Zullen we volgende week vrijdag naar het zwembad gaan?
11. Gisteravond heeft de advertentie in de krant gestaan.
12. Ik zal de boodschap wel voor je aannemen.

Correctie oefening 7

Het buurthuis van Marlene en Fatma

Sinds vorig jaar wonen Marlene en Fatma in de stad. Dichtbij hun huis is een buurthuis. Bijna elke dag gaan ze naar het buurthuis. Er zijn een bibliotheek en een disco. In de bibliotheek lezen ze. Soms gaan ze naar de disco. Ook doen ze er een cursus Nederlands. Soms gaan ze naar het buurthuis. Dan praten ze gezellig met anderen.

Correctie oefening 8

Vakantie-aanbieding!

Hier in Spanje is de aarde rood van kleur. Hier ligt Toledo. In de middeleeuwen was Toledo de hoofdstad van Spanje. Zonder twijfel is Toledo één van de steden met de meeste monumenten. In deze stad vindt u de fijne technieken van de Oosterse cultuur. Natuurlijk bewondert u ook de schilderijen van El Greco. Voor informatie kunt u bellen naar het Spaans Verkeersbureau in Den Haag, tel. 070-3465900. Graag vertellen wij u meer over onze vakantie-aanbiedingen. Natuurlijk kunt u ook direct boeken via onze website.

Correctie oefening 9

1. Ik kan dit tempo niet bijhouden.
2. De man is de kamer binnengekomen.
3. Wij nemen een boek van de bibliotheek voor je mee./Wij nemen van de bibliotheek een boek voor je mee. / Van de bibliotheek nemen we een boek voor je mee./Wij nemen een boek voor je mee van de bibliotheek.
4. Wij hebben u dit gisteren meegedeeld./Gisteren hebben wij u dit meegedeeld.
5. Heb je wel goed over de vraag nagedacht?/Heb je over de vraag wel goed nagedacht?/Heb je wel goed nagedacht over de vraag?
6. Zet u het glas hier maar neer!/ Zet u hier het glas maar neer!
7. Wij willen morgen om zeven uur opstaan./ Morgen om zeven uur willen wij opstaan./ Morgen willen wij opstaan om zeven uur.
8. De politie heeft de actievoerders tegengehouden.
9. De kinderen zullen het speelgoed straks terugbrengen. / Straks zullen de kinderen het

- speelgoed terugbrengen./ De kinderen zullen straks het speelgoed terugbrengen.
10. Zij heeft al haar vrienden op haar verjaardag uitgenodigd./Op haar verjaardag heeft ze al haar vrienden uitgenodigd./ Al haar vrienden heeft ze op haar verjaardag uitgenodigd./Al haar vrienden heeft zij uitgenodigd op haar verjaardag.
  11. Pakt u die tas even voor mij aan!
  12. Doet u de ramen alstublieft dicht!/Doet u alstublieft de ramen dicht!
  13. U moet drie maal daags deze medicijnen innemen./ Drie maal daags moet u deze medicijnen innemen./ Deze medicijnen moet u drie maal daags innemen.
  14. Heeft de werkster het hele huis in één ochtend opgeruimd?/Heeft de werkster het hele huis opgeruimd in één ochtend?
  15. Mijn zoon is hem tijdens het concert gisteravond tegegekomen./Mijn zoon is hem gisteravond tijdens het concert tegengekomen. / Tijdens het concert is mijn zoon hem gisteravond tegengekomen. / Gisteravond is mijn zoon hem tijdens het concert tegengekomen./Gisteravond is mijn zoon hem tegengekomen tijdens het concert.

Correctie oefening 10

1. Het is stil op straat, want er is een voetbalwedstrijd.
2. De wedstrijd is om negen uur begonnen, maar ik heb nog geen tijd gehad om te kijken.
3. Ligt je broer al lang in het ziekenhuis en is hij al lang ziek?
4. Ik zal proberen te komen, maar ik beloof niets.
5. Maria dekt de tafel en Alberto kookt het eten.
6. Ik heb niet veel geld, want ik heb teveel uitgegeven.
7. Ik moet eigenlijk boodschappen doen, maar ik heb geen zin om met dit weer naar buiten te gaan.
8. Volgende week krijg ik een flat of (volgende week krijg ik) een huis.

Correctie oefening 11

1. Hij is ziek of hij heeft geen zin.
2. Ik ga om 6 uur in een restaurant eten en daarna ga ik naar de bioscoop.
3. Ik wil het wel, maar ik kan het niet, want ik heb geen tijd.
4. Piet zou komen en Maria zou komen, maar Piet komt alleen, want ze hebben geen
5. babysit. / Piet en Maria zouden komen .....
6. We nemen de hond mee, maar/en de kat blijft thuis.
7. Je komt thuis of je gaat weg.

Correctie oefening 12

1. Afshin heeft een taart besteld, maar bij de koffie gaat hij pas uitdelen./...maar pas bij de koffie gaat hij uitdelen.
2. Gebruikt u melk in de koffie of wilt u liever room?/Gebruikt u in de koffie melk, of .....
3. Ik stuur elke maand geld naar mijn familie en ik houd toch voldoende voor mijzelf over./ Elke maand stuur ik geld naar mijn familie en toch houd ik voldoende voor mijzelf over.
4. De formulieren heb ik ingestuurd, want dat heb ik hem beloofd./Ik heb de formulieren ingestuurd, want ik heb hem dat beloofd.
5. Zullen we morgen bij mij thuis afspreken of kom je bij mij?
6. Ik heb veel fouten in de oefening gemaakt, maar ik laat me niet ontmoedigen.
7. Wilt u de vraag herhalen, want ik begrijp u niet.
8. Ali zet de televisie aan en hij steekt een sigaret op.
9. Bij de burens is het fornuis ontploft, maar ze hebben direct de brandweer opgebeld./Het fornuis bij de burens is ontploft, maar ze hebben de brandweer direct opgebeld.
10. Er zijn geen ernstige ongelukken gebeurd, maar ze hebben wel een nieuw fornuis aangeschaft./ .... maar wel hebben ze een nieuw fornuis aangeschaft/..... maar een nieuw fornuis hebben ze wel aangeschaft.

Correctie oefening 13

1. Ze gaat vroeg naar bed, omdat ze heel moe is.
2. Als je iets wilt weten, kun je het aan me vragen. > inversie
3. Zij krijgt een cadeau, omdat ze jarig is.
4. Ik heb lang gedacht dat ik geen Nederlands zou leren.
5. Voordat ik wegga, moet ik nog de afwas doen. > inversie
6. Ik wacht net zo lang totdat hij mij opbelt.
7. Voordat de les begint, drink ik eerst nog een kopje koffie. > inversie
8. Als je ziek bent, moet je de dokter bellen. > inversie
9. Omdat zijn auto fout geparkeerd staat, krijgt hij een boete. >_inversie
10. Doordat de trein te laat kwam, had ik vertraging. > inversie
11. Als er een mooie film op de t.v. is, gaan we kijken. > inversie
12. Ik ga niet naar dat feest, omdat ik hoofdpijn heb.
13. Als je een aspirientje neemt, dan gaat de hoofdpijn over. > inversie
14. Nadat ik in de tuin heb gewerkt, neem ik een douche. > inversie

Correctie oefening 14

Voorbeelduitwerking:

1. Hij eet altijd drie boterhammen met jam, als hij naar school gaat.
2. Hij zet zijn fiets op slot, zodat hij niet kan worden gestolen.
3. Je moet me even helpen, voordat je de deur uitgaat.
4. Ismet doet de boodschappen wel, maar Khadisha maakt het eten klaar.
5. Toen de brand geblust was, werden we iets rustiger.

6. Meestal ben ik 's ochtends wakker, voordat de wekker gaat.
7. Omdat Dede gisteren veel te laat naar bed ging, zit ze nu te suffen.
8. Ik haastte me, omdat ik te laat was opgestaan.
9. Ondanks dat we goed gevoetbald hebben, hebben we toch verloren.
10. Eerst maakt Dung zijn huiswerk en daarna gaat hij lezen.
11. We hebben veel plezier gehad en het is heel laat geworden.
12. Ik had hem gewaarschuwd dat hij niet zonder jas naar buiten moest gaan.
13. De jongens moesten vreselijk lachen toen hun leraar uitgleed.
14. We gaan met de auto of we nemen de fiets.
15. Dogan schrok heel erg toen zijn dochtertje de weg op rende.
16. Ik heb lang geslapen, zodat ik me heel fit voel.
17. Dragan moet naar de tandarts, want zijn kies is afgebroken.
18. Kunt u mij zeggen of de heer Van Dalen hier woont?

Correctie oefening 15

1. Het wordt heel druk op straat, omdat het spitsuur is.
2. Hij gaat toch naar het feest, hoewel hij hoofdpijn heeft. / Hoewel hij hoofdpijn heeft, gaat hij toch naar het feest.
3. Ze maakt eerst haar eigen huiswerk, voordat ze haar kinderen met hun huiswerk helpt. / Voordat ze haar kinderen met hun huiswerk helpt, maakt ze eerst haar eigen huiswerk.
4. Mijn moeder kijkt naar de televisie, terwijl ze een trui voor mij breit. / Terwijl ze een trui voor mij breit, kijkt mijn moeder naar de televisie
5. Ik kan geen afspraak met je maken, zolang mijn familie bij mij logeert. / Zolang mijn familie bij mij logeert, kan ik geen afspraak met je maken.
6. Je mag niet rijden, als je nog geen rijbewijs hebt. / Als je nog geen rijbewijs hebt, mag je niet rijden.
7. Ik kwam te laat, doordat de trein vertraging had. / Doordat de trein vertraging had, kwam ik te laat.
8. Iedereen bleef zitten, hoewel de voorstelling was afgelopen. / Hoewel de voorstelling was afgelopen, bleef iedereen zitten.
9. Ik reis veel, sinds ik een auto heb. / Sinds ik een auto heb, reis ik veel meer.
10. Je krijgt nu een koekje, mits je straks je eten opeet. / Mits je straks je eten opeet, krijg je nu een koekje.
11. Ik heb altijd pijn in mijn rug, nadat ik in de tuin heb gewerkt. / Nadat ik in de tuin heb gewerkt, heb ik altijd pijn in mijn rug.
12. U moet de dokter bellen, in geval u ziek bent. / In geval u ziek bent, moet u de dokter bellen.
13. Ik bel je op, zodra ik het resultaat weet. / Zodra ik het resultaat weet, bel ik je op.
14. Hij heeft mij beloofd dat hij mij morgen zal bellen.
15. Het wordt steeds kouder, naarmate de dagen korter worden./Naarmate de dagen korter worden, wordt het steeds kouder.
16. De lessen gingen niet door, daar er te weinig aanmeldingen waren. / Daar er te weinig aanmeldingen waren, gingen de lessen niet door.
17. Zij vroeg zich af of dat wel klopt(e).

Correctie oefening 16

1. Weet jij wat we in het open leercentrum gaan doen?
2. Een momentje, ik moet even nadenken waar het station is.
3. Kun je me zeggen hoe je dat woord schrijft?
4. Waarom je me dat vraagt, begrijp ik niet.
5. Hoeveel huur ik voor mijn woning betaal, wil ik niet zeggen.
6. Zeg eens welk t.v. programma jij het leukst vindt.
7. Ik zou graag willen weten wie je die onzin heeft verteld.
8. Van wie Rachida dat horloge gekregen heeft, weet ik niet.
9. Ik vraag me af waaraan ik dit cadeau te danken heb.

Correctie oefening 17

1. Omdat > voegwoord het al weken regent > bijzin, staat het water in de gracht heel hoog. > hoofdzin met inversie
2. Bij ons staat er water in de kelder > hoofdzin met inversie - en > voegwoord - ook bij de burens staat de kelder blank. > hoofdzin met inversie
3. Ik heb de bloemen > eerste deel hoofdzin, - die - ik vorige week (gekregen) heb > bijzin, - (weggegooid). > tweede deel hoofdzin. Ze waren dood. > hoofdzin.
4. De man verdiende een hoog salaris > hoofdzin, - maar > voegwoord - hij werkte niet erg hard. > hoofdzin
5. Mijn zoon wilde op voetballen > hoofdzin, - zodat > voegwoord - ik weer geld aan voetbalkleding moest (uitgeven).
6. Aangezien > voegwoord - ze erg slordig was > bijzin, maakte ze veel fouten. > hoofdzin met inversie
7. Jamila heeft met de buurvrouw > eerste deel hoofdzin, - die - vorige week naast ons is (komen) (wonen) > bijzin, - (kennismemaakt).> tweede deel hoofdzin.
8. Bij ons op school ontstaan heel wat relaties. > hoofdzin met inversie
9. Ludmilla > eerste deel hoofdzin, - die - bijna dagelijks in de tuin werkt > bijzin, - neemt tomaten voor mij mee. > tweede deel hoofdzin
10. Hij riep > hoofdzin : “Ik kom eraan.” > hoofdzin
11. Als > voegwoord - je iets heel graag wilt, > bijzin - dan > voegwoord - lukt het ook meestal wel. > hoofdzin met inversie
12. Er waren het afgelopen jaar weer meer treinreizigers > hoofdzin – en > voegwoord - er waren nog meer vertragingen. > hoofdzin
13. “Als > voegwoord - je nu niet je mond houdt > bijzin, - ga (jij) dan de klas maar uit”, > hoofdzin met inversie - riep de docent boos. > hoofdzin met inversie
14. Ik vraag me af > hoofdzin - of > voegwoord - je wel gelijk hebt. > bijzin
15. Je kunt nu nog wel even (weggaan), > hoofdzin - maar > voegwoord - je moet om zeven uur thuis (zijn).
16. Omdat > voegwoord - ik denk > bijzin - dat > voegwoord - je het nu wel weet, > bijzin - is dit de laatste oefening.

Correctie oefening 18

Een lekker biertje!

Het volgende verhaal gebeurde in een cafeetje.

Een gast had een glaasje bier besteld, maar even later moest hij naar het toilet.

Hij vond het vervelend dat zijn bier alleen op de tafel achterbleef, want hij was bang dat iemand anders het bier zou opdrinken.

Daarom legde hij een briefje bij zijn glas en schreef op het briefje: “Ik heb erin gespuugd”.

Met een gerust hart ging hij naar de w.c.

Toen hij terugkwam, was zijn glas nog net zo vol, maar op het briefje had iemand erbij geschreven: “Ik ook”.

Correctie oefening 19

De trein van drie uur

Een wandelaar wandelt over een landweggetje en komt een boer tegen.

“Als ik hier recht door de wei loop, haal ik de trein van drie uur dan nog?” vraagt hij aan de boer. “Zeker meneer”, antwoordt de boer, en als u toevallig de stier tegenkomt, dan haalt u de trein van twee uur ook nog wel”.

Correctie oefening 20

1. Ik ben niet naar die film in Cinema geweest.
2. Zij is niet bij de kapper in het centrum geweest.
3. Ze zeggen dat Mustafa en Maria volgende week niet trouwen. / Ze zeggen dat Mustafa en Maria niet volgende week trouwen. (Maar over twee weken.)
4. Ik denk dat het morgen niet gaat sneeuwen. / Ik denk dat het niet morgen gaat sneeuwen. (Maar overmorgen.)
5. Ik weet zeker dat Carlos niet mijn fiets heeft meegenomen. (Maar de fiets van André.) / Ik weet zeker dat Carlos mijn fiets niet heeft meegenomen.
6. De winkels zijn morgen niet gesloten. / De winkels zijn niet morgen gesloten. (Maar overmorgen.)
7. Ajax heeft de laatste wedstrijd niet gewonnen. / Ajax heeft niet de laatste wedstrijd gewonnen. (Maar de vorige wedstrijd.)
8. Sinds een paar weken eet ik niet veel.
9. In het dorp waar ik woon, is het niet druk. / In het dorp waar ik niet woon, is het druk. (Ik woon in een ander dorp.)
10. Wil jij beweren dat ik niet in Alkmaar woon. / Wil jij niet beweren dat ik in Alkmaar woon. (Ik wil niet dat je dat beweert.)